

# Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnilstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natíne enkrat, po 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

## Deželnozborske volitve morajo na kmetih biti sijajne.

Rekli smo nedavno na tem mestu, da so naši kmetje politično že dovolj izšolani. To pa žal, le deloma velja. Res, dobra večina naših vrlih kmetov je dovolj že politično zrela, sicer pa moramo priznati, da je še na kmetih tu pa tam precej zaspancev, ki se volitev navadno nočejo udeležiti ali pa celó volijo nemškutarske kričáče.

Morda že v prihodnjem tednu bodo prvotne deželnozborske volitve, t. j. kmečki volilci si bodo v vsaki občini po enega ali več volilnih mož morali izbrati. Slovenski volilci, udeležite se teh volitev polnoštevilno! Izvolite si v vsakem oziru značajne slovenske volilne može, ki bodo potem dne 21. septembra izvolili kandidate, od »Slovenskega društva« priporočene, za deželne poslance.

Sicer se nam nikakor ni bati, da bi mi Slovenci kje na kmetih zgubili kak mandat; toda letošnje volitve za deželni zbor morajo izpasti sijajno! Zakaj? Da pred vsem svetom pokažemo, da Slovenci politično vrlo napredujemo, da popolnoma zaupamo svojim kandidatom in da se bodo le-ti v hudih časih, ki jih čakajo v Gradcu, mogli nato sklicevati. Slov. volilci, vi ste dolžni po svoji vesti, udeležiti se volitev! Le poslušajmo, kar o volilni dolžnosti letos pišejo v pastirskem listu koroški škof dr. Jožef Kahn:

»Lepa beseda iz starih časov, da cesar ali njegova vlada česa ne bode pripustila, v postavodajstvu le še deloma velja. Res, da postav, ki so v vsakem oziru skozi in skozi slabe, ne bodo pripustili; ali kolikokrat so pred cesarja že položili postave, ki so napravljale cesarju in njegovi vladi veliko skrbi, ker so jih silili izbirati iz dvojnega zla manjše hudo. Vlada vam po pravici more reči: volite dobre poslance in dali vam bomo dobre postave. Da se samo odvrčajo slabe postave, to še ni dosti, treba nam je novih postav, katere imajo nauke Jezusa Kristusa za svojo podlago ter so na te nauke postavljene.

Vi, ljubljeni v Kristusu Gospodu, ste, kakor vidite, s svojimi izvoljenimi poslanci vred odgovorni za postave, ki se naredijo. Škode, ki jo napravljajo slabe postave, ne bomo opisovali: vi boste sami trpeli, če postave ne bodejo prave. Vaš blagor in vaše gorje je odvisno od dobre ali slabe volitve.

Vi mi boste pa ugovarjali, da je do zdaj malo izdalo, akoravno ste se udeleževali volitev; peščica poslancev, ki so naših mislij, do zdaj niso mogli nič izdatnega doseči. Deloma je res tako, deloma pa ne. Pred vsem imate vi pravico, udeleževati se volitev, in nikdo vam te pravice krajšati ali greniti ne sme; ali volitve so vam, kakor ste slišali, kot dolžnost na vest navezane;

kjer pa je treba izpolnjevati kako dolžnost, tam se na uspeh ne smemo ozirati; spolnujte, kar ste dolžni storiti, drugo pa prepustite Bogu! —

Toliko vam, slovenski volilci! Upamo, da vsak, ki te vrste prebere, stori svojo dolžnost, pa tudi pri-govarja svojim sosedom in znancem, da jo bodo storili. Zdaj pa še le-to prošnjo gg. deželnozborskim našim kandidatom: Ako hočete, da boste dne 21. septembra sijajno izvoljeni za deželne zastopnike slov. ljudstva na Štajarskem, blagovolite se tudi nekaj potruditi, priredite v kratkem na važnejših mestih volilne shode! Naše dobro ljudstvo Vas želi slišati in videti. Delujmo skupno in z vsemi močmi za geslo: »Vse za vero, dom, cesarja«, in volitve bodo sijajne. In v to pomози Bog!

## Pevska slavnost v Brežicah.

Že zadnjič smo omenili, da se je obnesla slavnost v Brežicah dne 15. avg. zelo sijajno. Resnica je, sijajna je bila in sicer v vsakem oziru. Ako sodiš slavnost po številu občinstva, gotovo se sme meriti z vsemi sličnimi slavnostmi, kolikor se jih je priredilo do zdaj na Slovenskem. Število 2500 govori dovolj o ogromni udeležitvi. A tudi glede svojega značaja se mora slavnost imenovati sijajna. Odgovarjala je geslu, katero smo spodnještajarski Slovenci zapisali na svoj prapor: »Vse za vero, dom, cesarja.« Da je res, kar trdim, boš razvidel iz teh vrst.

Slavnost se je začela v cerkvi, katera je bila lepo okrašena. Ob pol dvanajstih se je pričela sv. maša, katero je daroval gospod kaplan Al. Čížek. Petje je bilo izborno; vsa čast gospodu župniku Mešičku! Omeniti še moram, da so stregli pri daritvi sv. maše 4 sokoli in cerkev je bila polna ne samo priprostega ljudstva, temuč tudi odlične gospode. S tem so pokazali, da nočejo ničesar storiti proti veri, pač pa vse za vero po navedenem geslu.

Koncert se je pa vršil v »Narodnem domu« po sestavljenem vspeledu. Vsakdo je moral občudovati dovršeno izvajanje posameznih točk. Ukusno narejeni oder, vsa oplešava vrta in razvetljava so bile slavnosti zelo primerne. Toda to vse bi ji ne podalo znaka narodne veselice, ako ne bi bil pri koncertu zastopan tako obilno številno priprosti narod. Povdariti se mora, da redko katera slovesnost bi bila vzbudila toliko zanimanja v priprostem ljudstvu okolice kakor ta. Ne vem, kdo se je bolj veselil slavnosti, ali meščani ali okolica. Da je bila ravno okolica navdušena za slavnost, priča pač najbolj, kar je storila zanjo. Slavolok pri kolodvoru je bil delo kmečkih fantov, med katerimi se je posebno odlikoval Petrišič. Bodi vsem fantom brežiške župnije v

vzgleđ! Tudi tega ne smemo zamolčati, da so tujim gostom pripravili tako navdušen sprejem ravno kmečki fantje, kateri so jih pozdravljali z burnimi »živio«-klici in s pokanjem možnarjev. To prepričanje so morali gotovo dobiti tuji gostje, da so stopili na tla, kjer prebiva probujen narod, kateri pozdravlja v dobrodošlih gostih svoje brate, ki so prihiteli na — narodno veselico. Te slavnosti ne bode pozabila okolica kmalu.

Toda slavnost je tudi tretji znak izražala vseskozi. Slavnosti so se udeležili državljani, kateri ljubijo svojega vladarja. Prvi pozdrav, komu je veljal? Svetlemu cesarju. G. dr. Medved je blizu tako-le nazdravil svetlemu cesarju: »Kadar Slovenci obhajamo kako slavnost, takrat ne pozabimo slaviti cesarja. To storimo iz čistega namena. Zavedamo se, da smo otroci, kateri vidijo v svojem vladarju dobrega očeta, da avstrijski državljani. Drugi narodi nas prekašajo po številu, pa niso večji po ljubezni. Kadarkoli je bilo treba vzdigniti meč za obranitev očetnjave, Slovincem ni bila prehuda nobena žrtev. Drugi narodi imajo svoje bogastvo, a mi nosimo v svojih srcih iskro plemenitega rodoljubja. Za to se tudi danes spominjamo svojega vladarja, tudi danes hočemo pokazati, da smo odlični Avstrijanci, kateri nikdar in nikoli ne škilijo črez meje. Naša pevska društva se ne vozijo v Stuttgart, mi ostajamo v domovini, ker smo prepričani, da čuva svetli cesar nad nami, da čuva nad našimi pravicami in zato mu zakličimo zdaj gromoviti slava!« Temu pozivu so sledili navdušeni klici, kateri niso hoteli prenehati; kajti Slovenec je in bo ostal vnet za svojega cesarja, in ta značaj morajo imeti tudi njegove slavnosti.

Dan 15. avgusta je bil pomenljiv za Brežice. Uplivala ni slavnost samo na slovensko ljudstvo iz okolice, temuč tudi na one meščane, kateri so mislili do zdaj, da morajo nemškutariti, ker Slovenci ne premorejo ničesar. A ti so se prepričali sami — bili so jako dobro zastopani pri slavnosti — da so slovenske slavnosti nekaj tako sijajnega in izbornega, da se še do zdaj ni kaj takega posrečilo brežiškim Nemcem. Ako kaj, to mora biti gotovo v mestu sad te slavnosti, da si stranka, ki se odvrča od slovenske narodnosti, popravi svoje mnenje o Slovencih, da jih spoštuje in da se prepričuje, da je tudi častno, biti slovenske krvi.

## Cerkvene zadeve.

**Zlata sv. maša preč. gosp. Janeza Bosina v Kozjem.**

(Konec).

V Kozjem so bili vredni naslednik Slovincem nepozabnega prelata Fr. Kosarja. Trudili so se za svojo župnijo, kateri so večkrat sv. misijon oskrbeli, prenovili župnijsko in podružno cerkev. Koliko dobrega so storili za kozjansko dekanijo, je le Bogu znano. Kako odkritosrčno ljubijo svoje duhovne sobrate, to vé le tisti povedati, kateri je kedaj imel srečo, prag njihove gostoljubne hiše prestopiti. Vse njihove zasluge so pripoznali na višjem mestu in zato jih imenovali dne 20. julija 1893 častnim kanonikom in konsistorijalnim svetovalcem. — Po pridigi so peli gospod zlatomašnik zlato mašo z močnim glasom, pri kateri so jim stregli gospodje: ptujski prošt, nadžupnik konjiški z vikarijem, dekan Henrik Verk in novomašnik iz Št. Petra, Jožef Hohnjec.

Po odpeti zahvalni pesmi smo šli v procesiji nazaj v župnišče. Tukaj so se razdelili belooblečenim dekletom in gostom mični spomini na zlato sv. mašo. Potem so

se poklonile razne korporacije in posamezniki. Dekanijska duhovščina je izročila po č. g. dr. Lipoldu slavljencu lepo izdelano adresno, glasečo se: »Vdano podpisana duhovščina kozjanske dekanije, Vam preč. gospod Janez Ev. Bosina, zlatomašnik, častni kanonik kn. šk. lav. kapitola, konsist. svetovalec, 25letni dekan in župnik kozjanski itd. povodom Vaše zlate sv. maše pristrčno čestita, proseč Boga, da vas ljubi Bog ohrani še mnogo let v blagor sv. cerkve in v veselje kozjanske dekanije.« Občinski odbor trga Kozje jih je imenoval častnim tržanom in jim vročil ukusno izdelano diplomo. Sosednji trg Pilštanj je odposlal svojega župana z deputacijo, da jim izrazi udana voščila. Poklonili so se še nadalje c. kr. okrajno sodišče, davkarija in učiteljstvo. — Pristrčno je bilo veselje pri mizi, zdravica je sledila za zdravico, in ni nas motilo, da smo bili po več sobah razdeljeni.

V dokaz, da gospoda zlatomašnika ljubijo po celi škofiji, da tudi v tujini, prišlo je ogromno število pismenih in brzojavnih čestitk. Brzojavili so iz Maribora glavar Kankowsky, potem iz Slovenjgradca, Celja, Dobrne, Dunaja, Radgone, Mokronoga, Ormoža, Klanjca na Hrvaškem, iz Litije in drugih krajev. Mil. nadpastirju se je odposlala brzojavna zahvala duhovščine in ljudstva za milostno odlikovanje slavljence. Vsakemu udeležencu ostane zlata maša v Kozjem v najprijetnejšem spominu, vendar, da bomo še laglje spominjali se milih gostov, fotografoval nas je vse skupaj g. Killer iz Hrastnika, in g. zlatomašnika še posebej s zlatomašniško palico v roki.

Tako se je skončala ta slovesnost, katere doživeti je le redko kateremu duhovemu pastirju dano. — Vam pa, preč. gospod zlatomašnik, pristrčno želimo, da Vas ljubi Gospod, ki Vas je tolikokrat ohranil v nevarnih boleznih, še ohrani, da bi čez 10 let, leta 1906: se zbrali k biserni sv. maši, da bi se tako spolnile besede, ki so jih zapisali ptujski prošt v spominsko knjigo: Kar danes je zlato, bodi še biserno-dijamantno!

## Gospodarske stvari.

### Shod slov. delavskih stanov.

Na kratko smo zadnjič v političnem ogledu omenili shoda slov. delavskih stanov, ki se je vršil v Ljubljani dne 15. avgusta. Predno pa svojim spoštovanim bralcem podamo resolucije, sklenjene na tem shodu za kmečki in obrtni stan, moramo najprej jih seznaniti s socijalnim načrtom slov. delavskih stanov, ki se je sklenil lani ob tem času. Za kmečki stan so se lani sklenile te-le važne stvari:

#### Kmečki stan.

1. Kmečki stan je nujno potreben državi ne samo za proizvodnjo živeža in vseh snovij za obrt, marveč tudi za varstvo reda in miru in za ohranjenje verskega in nramnega življenja.

2. Kapitalizem razjeda kmečki stan v njegovem jedru. Da se reši in zopet more izvrševati svoje važne dolžnosti, zahtevamo:

- a) Zakonito se mora prepovedati zasebnikom nakopičevanje zemljišč v velika posestva.
- b) Uvesti se morajo stalni domovi s primernim pohištvom in potrebnim številom živine (fundus instructus). Ti domovi morajo biti toliki, da se na njih lahko živi jedna družina. Stalnost mora biti taka, da se ne smejo razkosavati in da se tudi ne smejo zadolževati za več nego za četrtino svoje vrednosti.
- c) Stalni domovi morajo biti dedni. Zato se mora



v tem smislu izpremeniti sedanje dedno pravo, ki pospešuje razkosavanje zemljišč in s tem naraščanje poljedelskega proletarijata (siromakov). — Za kranjsko deželo naj se čim najpreje ustanovi deželni zakon o stalnih domovih v smislu državnega zakona z dne 1. apr. 1889. drž. zak. št. 52.

- d) Če se vidi, da kedo slabo gospodari s svojim stalnim domom, se mora nastaviti namestu njega sekvester, ki se mora, če je mogoče, izbrati iz njegovih bližnjih sorodnikov.
- e) Pri prisilni ali prostovoljni prodaji stalnih domov morajo imeti kupno predpravo bližnji sorodniki in za njimi kmečke zadruge.
- f) Kmečke zadruge se morajo zakonito uvesti in dati se jim mora potrebna samoupravna samostojnost. Njihovo delovanje obsegaj: α) določevanje obsega stalnih domov; β) nakupovanje posestev po prisilnih ali prostovoljnih dražbah; iz teh posestev napravlja zadruga stalne domove, ki jih proti gotovemu plačilu ali proti večletni renti oddaja poštenim poljedelcem, ki nimajo lastnih stalnih domov; γ) skupno izboljševanje zemlje; δ) napravo skupnih skladišč, kjer se vsprejemljejo in prodajajo pridelki združnikov, se nekaj takoj izplačujejo, nekaj pa potem, ko so prodana; ε) nakupovanje vseh združnikom za kmetijstvo potrebnih stvari: umetelnih gnojil, semen, strojev, živine itd.; ζ) kreditne zavode, osnovane popolnoma po načelih krščanske vzajemnosti in požrtvovalne ljubezni; η) kreditni zavodi kmečkih zadrug morajo biti med seboj organizovani, zvezani z okrajnimi in deželnimi zavodi in z državno poljedelsko banko; ves kredit tiče se poljedelskega stanu morajo imeti v svoji upravi in nobeno zemljišče se ne sme obremeniti drugod, nego pri teh zavodih; θ) ko se utrdijo zadruge, naj se od zemljišč ves davek plačuje v naturalijah pri njih; one naj ga potem odrajujejo državi; ι) uvede naj se primeren red za posle in za poljedelske delavce, ki bo njim in samostojnim poljedelcem v korist; κ) ustanove naj se pri vsaki zadrugi zakonita razsodišča, ki odločujejo v prvi inštanci prepire o lastništvu in posesti; λ) združno vodstvo opravlja za svoje združnike vse posle, ki so po zakonu z dne 25. julija 1871 drž. zak. št. 76 izročeni notarjem.
- g) Pri lastninski izpremembi posestev, katerih katastralna vrednost ne presega 2000 gld., naj odpadajo pristojbine.
- h) Poljska zemlja in pašniki se ne smejo izpreminjati v gozde. Občinski pašniki naj se ne parcelujejo, dokler se ne sklene za-nje regulacijski zakon. — Občinsko posestvo naj se kolikor je mogoče, množi.
- i) Da se razbremeni kmečki stan ogromnih zemljiških dolgov, naj se uvede zakoniti moratorij in z državno pomočjo in sodelovanjem zadrug naj se ti dolгови polagoma amortizujejo.
- j) Določi naj se v zakonu, da se ne sme noben na zemljišče posojen dolg odpovedati, marveč le po zmerni amortizaciji vračevati.
- k) Dokler ni zakonitih obveznih zadrug, naj podpira dežela in država slobodne kmečke zadruge in kreditne zavode po Raiffeisenovem načinu.

**Sejmovi.** Dne 29. avgusta na Planini, pri Sv. Filipu v Veračah, v Orešju, v Št. Ilju pod Turjakom, na Muti in v Žalcu. Dne 31. avgusta pri Sv. Lovrencu na Prožinu, v Zibiki, na Tinjskem in v Mozirju. Dne 1. septembra v Radgoni in v Arnotcah pri Šoštanju. Dne 3. sept. v Račah (konjski sejem).

## Dopisi.

**Od Sv. Ane v Slov. goricah.** (Toča; shod volilcev.) Letos je za naše kraje žalostno. Najlepši del Slovenskih goric, počenski od Leitersberga do gornje Ščavnice je toča pobila. Tem bolje bilo je umestno, da je državni poslanec vlč. g. dr. Gregorec prišel nas tolažit. Mnogo ljudstva ga je prišlo poslušat, celo iz dalnjih Apač, zlasti veliko županov. Razlagal je, kako je sedaj dobra nova postava o odpisovanju dače pri po toči poškodovanih posestvih; omenil, kako je minister grof Ledebur sam obiskal ove nesrečne kraje in pomoči obetal, katere bodo naši poslanci gotovo tudi v državnem zboru zahtevali. Zatem je govoril o novih davčnih postavah, o ogerski nagodbi in navajal dva glavna vzroka, da kmečki ljudje toliko trpijo: zadolženje in padanje cene pridelkom — 2790 milijonov je dolga, 4% obresti znašajo 112 milijonov, gruntna dača 35 milijonov, katastralni čisti dohodek pa le 160 milijonov; ostane kmečkim ljudem samo 17 milijonov,  $\frac{3}{4}$  vsega dohodka požró dolgovi. Tukaj pomagati mora le katoliška, konservativna večina v državnem zboru, ki bode gospodarski oslabele branila in varovala zoper izsesavanje po gospodarsko mogočnih. Zatem je razlagal pomen člena 19. državnih osnovnih pravic za nas Slovence, neprestano našo borbo, da ove pravice resnično obveljajo v šolah, uradih in javnem življenju. Tolažil nas je in spodbujal k vstrajnosti v tej neizogibnej, a častnej borbi. Najhujše smo že prebili, najpotrebnejše si priborili: vlada ni več izključno v nemško-liberalnih rokah, liberalna stranka razpada, nemško-konservativna in sploh krščanska stranka med Nemci utegne pri bodočih volitvah večino od novih 72 poslancev dobiti, nemški »šulverein« hira in »Südmarkovci« tudi nimajo preveč polnih žepov, sicer pa pravica naposled vendar-le zmaga. Toda zvesti moramo ostati, kakor svojej veri in svojemu cesarju, tako tudi svojej lepej domovini slovenski, kar pokazati imamo sedaj najboljšo priliko, da izvolimo Slovence v deželni zbor. Vlč. g. župnik dr. Suhač je zatem v imenu navzočih govorniku izrekel zahvalo, neomahljivo zaupanje volilcev, in željo, naj bi tudi on še v bodoče svojemu poslanstvu zvest ostal. Burni živio-klici sledili so tem besedam, in kremberški župan je kot predsednik ta zanimivi shod sklenil.

**Iz kozjanskega okraja.** (Grozen vihar in toča.) Grozni dnevi so bili pri nas ta mesec, skoraj vsaki dan sta se nam ponujala dež in toča. Grozovit večer je bil dne 11. avgusta, ko je dež lil, kakor da bi iz škafa vlival. Ob 11. uri po noči je že narastla Bistrica, stopila iz struge, ter je poplavlila vsa bližnja senožeta in polja. Otava je vsa položena in blatna. A najgrozovitejši je bil dan 22. avgusta, ko so se dokončali pasji dnevi. Ob 2. uri popoldne so se privarili od severno-zahodne strani črno-sivi oblaki, spremljani s strašnim bobnenjem. Bliskalo se je, da je bilo groza pogledati na hudournik. Ljudje, žalostno tavajoči in od strahu trepetajoči, so pričakovali, kaj bode. Nakrat je prihrumel strašanski vihar, podirajoč drevesa in trgajoč strehe raz stanja; a zatem je prišlo še najstrašnejše. Čez vso kozjansko dolino je privlekel sivi hudourni oblak, ter začel iz sebe bljuvati točo, a kaj pravim točo, kosi ledu so padali na zemljo, pobijali opeke raz strehe, šipe raz okne in trgajoč veje raz drevje. Oj žalostni pogled! Vsa zemlja je bila posuta in bela ledu, kakor po zimi, kadar sneg zapade. Milo so plakale matere okoli otročičev, mnogi, ki niso prijatelji molitve, so ta dan Boga prosili, naj jim kazni prižane. A vse prošnje so bile zaman. Tako je grozna toča padala  $\frac{1}{4}$  ure ter uničila skoraj vse pridelke na njivah in v vinogradih. Tako je ubogemu kmetu ta ledeni bič pobral ves

njegov up in trud. Bogato trgategv so mu gorice obetale, a vse veselje je zaman, vse je proč. Veselili smo se jeseni, ker je tako lepo vse kazalo; ali zdaj stojimo obupani in gledamo v žalostno bodočnost in na naša uničena polja. Bog se nas usmili! Kolikor mi je znano, je močno zadeta župnija koprivniška, cela kozjanska, in pa sv. Nikolaja na Polju.

**S Teharjij.** (Odgovor.) Veliko skrbi in dela je naš »rajni« župan Kovač zapustil novemu in narodnemu obč. odboru. Bilo je treba skrbeti za novo in pravno sejmišče; dognati se je morala sprava med občino in vasio Teharje in končati dolgoletna pravda, ki je že požrla marsikateri tisočak. A naš vrli župan in njegov odbor se ni ustrašil dela. Sejmišče se je kupilo in lepo uravnalo, da mu ga ni blizu para, in dolgoletna pravda je tudi končana. Koliko skrbi in potov je imel sedanji g. župan, da je to vse dovršil, ve le tisti, ki je poznal zamotane občinske razmere na Teharjih. Čeravno ima tudi g. župan najboljšo voljo vse v prid občine uravnati, vendar se nahajajo ljudje po občini, katerim ni nič po volji in ki neumno blebetajo, da delovanje novega odbora ni dobro. Če taki pravijo, da novi odbor ne deluje pravilno, se jim pač krave po celi Savinjski dolini smejejo, žaliti pa take kvante ne morejo nikogar, posebno ne od človeka, ki je že večkrat menjal narodno prepričanje. Bil je že nemškutar, Slovenec, Nemec, mogoče že tudi »kinezar« in Bog vé, kaj že vse. Na sejmišču mora biti vsaj ena krčma; saj so že enkrat sejmarji nevoljni bili, ker ni bilo dobiti blizu nobene okrepčave. Ali ni potem občina prav ravnala, če je priporočala okr. glavarstvu, naj dotičniku dovoli krčmo? Ali ni prav, če se ustreže želji sejmarjev? Toliko za danes na dopis v 30. številki »Slov. Gosp.« G. županu in odboru pa kličemo: Le vrlo in možato naprej!

**Iz Ormoža.** (Blagoslovljenje nove ceste.) Ako si v dan rojstva presvetlega cesarja korakal od Vel. Nedelje proti vasi Saveci, zaslišal si zgodaj popoldne grmenje topičev, in obilica vozov, katere si po vsej cesti srečaval, pričala ti je, da se danes vrši tukaj izvanredna slavnost. In nisi se motil. Slavni okrajni zastop ormoški je izvolil ta dan, v znak ljubezni in spoštovanja do milega vladarja, za blagoslovljenje nove ceste, ki se je skozi pet let delala in v zadnjih dneh srečno dogotovila. Blizu ceste, ki vodi od Sv. Tomaža proti Polenškaku, steka se nova, od Velike Nedelje vođeča cesta v njo in tam blizu se je zbrala okoli četrte ure obilica Slovencev iz raznih stanov, da prisostuje izvanredni slavnosti. Velečastiti gospod dekan Caf so jo blagoslovili ter se v molitvi obrnili z navzočimi do Onega, ki čuva po dnevi in po noči nad nami, proseč ga, naj bi vse, ki bodo po tej cesti hodili ali vozili, obvaroval hudega. Po tej lepej slavnosti zbrali smo se na vrtu poštenega slovenskega gospodarja Meška, večletnega, značajnega uda okrajnega zastopa, kjer smo se veselili in prepevali mile slovenske pesmi. Prvo napitnico je sprožil častiti gospod župnik ormoški, kot načelnik okrajnega zastopa, spominjajoč se presvetlega cesarja, kateremu na čast so navzoči trikrat »slava« zaklicali in zapeli cesarsko himno. Vršile so se še razne napitnice častiti duhovščini in drugim stanovom tako, da nam je med tem hitro potekal čas. Le prehitro je jel mrak polagati svoja črna krila na zemljo, veleč nam, da se je treba razločiti. Peljali smo se proti domu, kamor smo nesli le lepe spomine tega dneva.

**Iz Petrovč.** (V pojasnilo starišem.) V Petrovčah se je raznesla novica, da se zanaprej ne bode več podučeval nemški jezik v šoli; tako je baje sklenil novi petrovški občinski odbor. Toda ta novica je grda laž. Kakor priča zapisnik odborovih sej, ni nikjer tega sklenil občinski odbor. Kaj pa je storil? Občinski odbor

petrovški prosil je deželni šolski svet, naj prepove poduk nemškega jezika samo v prvem razredu, ne pa sploh v šoli. Otrok namreč, ki obiskuje prvi razred, je še pre slab na umu, da bi se učil slovenski in ob enem tudi nemški brati in pisati; zato je tudi več otrok zaostajalo v prvem razredu. Otrok naj se nauči najpoprej prav dobro pravilno slovenski brati in pisati in še le potem, to je v drugem razredu naj se začne učiti tudi nemškega jezika. Tako se tudi zares podučuje po vseh drugih slovenskih šolah, kakor v Žalcu, v Grižah itd. Le v Petrovčah so se ubogi otroci mučili že v prvem razredu z nemščino. Občinski odbor petrovški ni torej nič novega storil; on ni prepovedal nemškega jezika v šoli. Občinski odbor le hoče, da se otroci najpoprej naučijo pravilno slovenski brati in pisati, potem pa, v drugem razredu naj se učijo tudi nemškega jezika. Bi pa kdo ugovarjal, da se bodo otroci sedaj manj naučili nemškega jezika, kakor prej! Nikakor ne! Si-li še kedaj slišal, da se v petrovški šoli naučijo otroci več nemškega jezika, kakor v žalski? In vendar se v Žalcu še le v drugem razredu, v drugem oddelku t. j. v tretjem šolskem letu začnejo učiti nemškega jezika. Nikar se torej ne bojte, slovenski stariši! Vaši otroci se bodo učili ravno tako, kakor poprej, nemškega jezika, samo naučili se ne bodo več z napačnim učenjem. Tega ne dopusti novi občinski odbor. Komur pa ta sklep ni všeč, naj gre nemških otrok podučevati.

**Iz Celja.** (»Dijaška kuhinja«). [Dalje.] Darovali so p. n. gg.: Varlec & Umek v Brežicah 2 fl.; Kalan Franc v Trbovljah, 2 fl.; posojilnica v Makolah, 30 fl.; Elsbacher And., veletržec na Laškem, 10 fl.; Razlag Ernestina, učiteljica v Ljutomeru, 1 fl.; dr. Treo Drag., odvetnik v Postojni, 3 fl.; Majcen Franc v Dolu pri Hrastniku, 2 fl.; Roš Ferdo, velepos. v Hrastniku, 10 fl.; Vošnjak Lovro, župnik v Št. Jurju na juž. žel., 5 fl.; Turnšek Anton, veletržec v Nazarjih, 10 fl.; Zmazek Franc, župnik pri Sv. Benediktu v Slov. gor., 2 fl.; dr. Ipavc Benjamin v Gradcu, 5 fl.; Medic Vinko v Sevnici, 2 fl.; Sitter v Brežicah, 2 fl.; Kuček Simon v Žalcu, 2 fl.; Smole Ludovik, župan in trgovec v Sevnici, 5 fl.; Vršec Franc, c. kr. notar v Sevnici, 3 fl.; Lenček Niko, c. kr. notar v Škofji Loki, 2 fl.; Podvinški Anton, kaplan v Sevnici, 2 fl.; Štarkl Mio v Sevnici, 2 fl.; Cvenkl Anton, trgovec v Sevnici, 2 fl.; Končan Ivan, trg. pom. v Sevnici, 1 fl.; Dereani Leonhard, 1 fl.; Josip & Ernst Perdan, 1 fl.; neimenovan, 1 fl.; Sterbenc Marko, trg. pom., 1 fl.; Pleterski Franc, trg. pom., 1 fl.; Ciuba Jos., trg. pom., 1 fl.; Küssel Franc, trg. pom., 1 fl.; Moreše Fran, trg. pom., 1 fl.; Medic Vinc., zdrav. v Sevnici, 1 fl.; Simonič Franc, krčmar, 1 fl.; Kurent Damijan, 1 fl.; Mesiček Josip, nadučitelj, 1 fl.; Kozinc Martin, 1 fl.; Starkl Ivan, ml. 1 fl.; Kragl Anton, 1 fl.; Krulej Lovrenc, 1 fl.; Dernjač Tomaž, ravnatelj, 1 fl.; Debeuc Maks, 1 fl.; Hofbauer Jos., 1 fl.; Kovačič Zinka, 1 fl.; Mayer Fanika, 1 fl., vsi v Sevnici; Jager J. v Brežicah, 1 fl.; Strenkl Simon, učitelj v Središču, 2 fl.; dr. Žižek Anton, zdravnik v Vojniku, 5 fl.; Verdnik Jos. v Slov. Bistrici, 1 fl.; Presečnik Gr., župnik v Podgorji, 2 fl.; Kopriva Jurij, župnik v Selah, 1 fl.; Ostrožnik Anton, župnik v Pamečah, 2 fl.; Vamberger A., duhovnik v Messendorfu, 3 fl.; Anton plem. Sušic, c. kr. polkovnik v Celju, 10 fl.; okrajni zastop na Vranskem, 20 fl.; županstvo trg Vransko, 10 fl.; Šepic Ivan, velepos. v Konjicah, 10 fl.; Herg Lavrencij, stolni dekan, 10 fl.; Šibal Anton, župnik na Teharjih, 2 fl.; Markovič Ivan v Gornji Radgoni, 1 fl.; Lenc Franc, župnik v Železni Kapli, 3 fl.; Kavčič M., veletržec v Št. Jurju pri juž. žel., 10 fl.; Valenčak Jos., župnik na Pernicah, 2 fl.; Prešern Janez, župnik v Koprivnici, 4 fl.;



Ferlan Štefan, c. kr. stotnik računovodja v Gradcu, 1 fl.; Janežič J. v Grižah, 3 fl.; Canjkar T., c. kr. okr. sodnik v Sevnici, 2 fl.; Žužek Fran, c. kr. v. inženier v Ljubljani, 2 fl.; Vilhar Ivan, 5 fl.; Selič Valentin, župnik v Kostivnici, 10 fl.; Gaberc Martin, župnik v Kapelah, 5 fl.; Ropas Martin, izdel. glasovirjev v Celju, 3 fl.; Dar iz Solčave, 10 fl.; Vrečer Anton v Celju, 1 fl.; dr. Turner Pavel, 50 fl.; okrajni zastop v Celju, 100 fl.; dr. Hrašovec, c. kr. okr. sodnik v pok. v Gradcu, 3 fl.; Petek Ivan v Žalcu, 2 fl. (Dalje prih.)

## Politični ogled.

### Avstrijske dežele.

Dunaj. Ruski car Nikolaj je s svojo soprogo in vnanjim ministrom Lobanovom danes došel na Dunaj. Z vso mogočo slovesnostjo so ga vsprejeli Nj. veličanstvo svetli cesar, svetla cesarica, nadvojvode, ministri in drugi dostojanstveniki. Po ulicah pa je bilo nastavljenih 35tisoč vojakov. — V nedeljo so se zedinili nižje-avstrijski krščanski socialisti in krščanski nemški narodnjaki za volitve v deželni zbor, kjer bodo gotovo imeli večino. Liberalci in Schönererjanci pa so kar zblazneli. — Dne 13. septembra imajo nižjeavstrijski kmetje velik shod na Dunaju.

Češko. Čehi in Nemci so se letos začeli sila pisano gledati; kajti Nemci o enakopravnosti ničesar nočejo slišati. Posebno pa jih jezi, da so v nedeljo mladočeški poslanci sklenili, izdati oklic na ljudstvo, naj zloga denar za ustanovitev narodnega zaklada v korist češkim manjšinam v nemških mestih.

Štajarsko. Voditelji liberalnih veleposestnikov, med njimi grof Wurmbrand, so izdali volilni oklic, v katerem zatrjujejo, da ne pripustijo, da bi se stališče Nemcev na Spodnjem Štajarskem spravilo v nevarnost. Ti veleposestniki bodo torej stali na strani naših najhujših nasprotnikov; po tem takem slov. zastopniki ne bodo mogli vstopiti v deželni zbor. Zato proč od Gradca!

Koroško. V nedeljo in ponedeljek so Slovenci imeli po raznih krajih najmanj shodov. Bil je razgovor o deželnem gospodarstvu in o volitvah. Vsi ti shodi so bili izvrstno obiskani. Tudi nemško katol. politično društvo je priredilo več shodov. Katoliški Slovenci in Nemci zmagajo bržčas v vseh kmečkih okrajih. Daj Bog!

Kranjsko. V nedeljo je priredilo shod v Medvodah ljubljansko katol. delavsko društvo, v Metliki pa dolensko katol. politično društvo. Oba shoda sta bila jako dobro obiskana. — M. Hubad, slavni pevovodja »Glasbene Matice«, je dobil »dveletni odpust; nadomestoval ga bode Slovenec J. Čerin, organist dvorne cerkve na Dunaju.

Primorsko. Politično društvo »Edinost« ima prih. nedeljo zopet občni zbor v Trstu. — Laški liberalci ali progresisti, ki vedno škiliijo na Italijansko in dozdej niso hoteli voliti v državni zbor, so sklenili, da se teh volitev prihodnjic udeležijo. — Občni zbor isterske Ciril-Methodove družbe v Opatiji je zahteval hrvaško gimnazijo v Pazinu in ljudsko šolo v Pulju.

Hrvaško. Več vukovarskih meščanov je prosilo deželno vlado, naj se vsi dijaki po srednjih šolah uče madjarščine. Gotovo bodo še drugi Madjaroni tega prosili, in vlada bo tej prošnji ustregla, ako se Hrvatje temu z vso silo ne uprejo.

Ogersko. Shod turistov ali hribolazcev bi imel te dni biti, pa je moral izostati, ker se tujci vedno bolj ogibajo smrdljive Budapešte. — V nedeljo je priredila krščanska ljudska stranka štiri shode, tri pa je vlada

zaprčila. — Dvajset krščanskih časnikov ima kar 23 tiskovnih pravd. Na tak način jih hočejo liberalci ugonobiti; mogoče, toda krščanskega ljudstva ne bodo!

### Vnanje države.

Rim. Sv. oče so častitali knezu črnogorskemu o priliki zaročitve njegove hčere z laškim prestolonaslednikom. — Papežev poslanec Makario je srečno došel k abesinskemu kralju Meneliku, ki je izpustil vse one laške ujetnike, ki so rojeni v nekdanjih papeževih deželah.

Italijansko. Vse se veseli, da se je zaročil prestolonaslednik Viktor Emanuel s črnogorsko princesinjo Heleno. Mislijo, da si s tem Italija pridobi prijateljstvo Rusije, kadar pa razpade Turčija, da Italiji takrat pripade Albanija. Zoper zadnjo željo moramo Avstrijci že zanaprej protestovati.

Nemško. Te dni se vrši v Dortmundu 43. občni nemški katol. shod. Udeležba je velikanska. — Vojni minister Bronsart je odstopil, ker se je najvišja vojaška pisarna zoperstavljala, da se državnemu zboru predloži novi vojaški kazenski zakonik. Ker je hotel odstopiti tudi kanclar knez Hohenlohe, je cesar v to predložitve privolil.

Rusko. List »Nord« in drugi listi jako ostro pišejo zoper Turčijo. Prav tako! — Vojno brodovje je dosedaj dobivalo premog iz Angleške, zanaprej pa se bode rabil ruski premog; Rusi nočejo v nobenem oziru biti odvisni od Angleške.

Rumunsko. Ko se bode dne 28. septembra slovesno blagoslovila nova struga Donave pri Železnih vratih vpricho našega svetlega cesarja, napotijo se potem naš vladar z rumunskim kraljem v Bukarešto.

Turško. V Macedoniji in Stari Srbiji so rezervisti ubili več kristjanov. — Na Kreti še vedno traja mesarsko klanje med Turčini in kristjani, zastopniki evropskih držav v Carigradu pa se tako počasi posvečujejo s turško vlado zaradi Krete, da mora tudi polževa kri zavreti.

Črnogorsko. Dvestoletnica vladarske rodovine Petrovič-Njeguš se vendar slavi letos sredi meseca septembra. — Kneževa hči Ana se bo zaroči z nekim oldenburškim princem, Ksenija pa s srbskim kraljem.

Špansko. Ko so vojaki te dni odhajali na Kubo, so matere po nekaterih mestih hotele to zabraniti, in je prišlo do krvave rabuke. — V tej državi je sila veliko židov, zato se že ondi oglašajo njihovi nasprotniki, protisemitje.

## Za poduk in kratek čas.

### Madjari in njih navali na slov. Štajar.

(Zgodovinski spominki; piše M. Slekovec.)

(Dalje.)

Tako smo po zanesljivih virih našli, da so se črni Ogri naselili l. 893. v Zatisju; v Panoniji, na sedanjem Ogerskem pa še le koncem 899. l. Madjarski »millenium« v tekočem letu torej nima pravega pomena, ker ni zgodovinsko utemeljen.

Glavno in v vsakem oziru imenitno je pa vprašanje: Katere narodnosti so bili črni Ogri, ki so z Arpadom prihruli v Evropo? V obče se je trdilo, da so Arpadovi Ogri po narodnosti in jeziku bili Madjari ter govorili sedanjo madjarščino, a v novejšem času prodira celo drugo mnenje. Veleučeni slovaški zgodovinar, Fr. V. Sasinsek je namreč objavil več znamenitih razprav<sup>1)</sup>, v katerih dokazuje, da so črni Ogri, ki so na panonskih

<sup>1)</sup> Glej: Sv. Method a Uhorsko, 1884; in Arpad a Uhorsko, 1885.

planjavah ustanovili Ogersko, bili istotako Slovani in da so madjarski jezik na Ogersko prinesli še le Polovci ali Kumani.

Že najstarejša doba v kateri se omenjajo Ogri, nam jih predstavlja kot Slovane. Ko so namreč pri Kerzonesu napadli sv. Cirila, so, slišavši podučne besede iz njegovih ust, spustili njega in njegove spremljevalce. Tudi zelo stari, če ne istodobni životopis, — sv. Metoda kaže nam Arpada Slovana. »Ko je, — poroča životopis — prišel (okoli l. 884.) kralj ogerski (Arpad) v donavske kraje, želel je videti sv. Metoda. Nekateri ljudje so sicer menili, da to ne bode lahko, a Metod je šel k njemu. On ga je tedaj, kakor se spodobi za takega gospoda, vsprejel z vso častjo in z velikim veseljem. Pogovarjal se je z njim, kakor se spodobi ter ga odpustil z velikimi darovi, zagotovivši ga svoje ljubezni. Rekel mu je: »Spominjaj se me, častiti oče, v svetih molitvah vsikdar!«

V katerem jeziku pa je govoril Metod z Arpadom in sicer brez tolmača? Gotovo v slovanskem, kakor tudi poprej Ciril pri Kerzonesu s črnimi Ogri.

V tem nas potrjujeta tudi Regino<sup>1)</sup> in Nestor<sup>2)</sup>, katera jih nazivljeta »Ugre«, to je v gorah uralskih stanujoče. Konstantin Porph.<sup>3)</sup> pa pravi, da so imeli vojvode (βοεβοδοι) in da je Arpad bil povišan na ščitu za kneza po zakonu (ζακωνον). To je bil slovanski običaj, na kar tudi kažeta slovanski besedi »vojvoda« in »zakon«. Naj pa madjarski zgodovinarji pokažejo le eno besedo madjarsko iz te dobe.

Za slovanstvo Ogerske imamo sicer malo etnografskih in nabožanskih dokazov, a katere imamo, so velevažni in to tembolj, ker se zlagajo z etimologijo. Tako se Geisa, — Gesa (Jesse, Jesajaš, Jesa — slav.), oče sv. Štefana, nazivlje »Devir«, t. j. svak poljskega Mečislava I., a njegova soproga Adelajda »Beleknegina«.<sup>4)</sup> Dalje vidi zgodovinar v sv. Štefanu označenega takega kralja, kakor nam jih istodobni letopisi pristavljajo pri Čehih in Poljaki. Že naslov »Kralj« (kralj), ki se je v neki grški listini ohranil, in ime njegovih dvornikov (Liberale conditionarii Udornici),<sup>5)</sup> katere navaja njegov zakon, govorita dovolj jasno. In tudi ime: Štefan, kaj je drugega, nego slovanski Vac (Václav, Venceslav) v grški obliki? Vse to nam dovolj kaže Štefana — Slovana. Napis: »Jesa, kralj (Κραλης) Turčije« na kroni ogerski, kaj svedoči drugega, nego to, da se je Carigrad ponašal ali ponašati hotel s kraljem slovanskim, Carigradu podredjenim? Sv. Vladislav, katerega kralj poljski Boleslav imenuje svojega gojenca, je bil ne le po imenu, nego tudi po govoru in običajih Slovan<sup>6)</sup>. (Dalje prih.)

**Smešnica.** Star invalid, ki je v vojski zgubil nogo, sreča veseljaka in ga poprosi, rekoč: »Gospod, priporočam se vam lepo; v vojski sem zgubil nogo«. — »Že prav, toda jaz je nisem našel«, reče veseljak in gre dalje.

## Razne stvari.

**Domače.** (Volilci, pozor!) Prvotne deželno-zborske volitve, t. j. volitve volilnih mož v maribor-

<sup>1)</sup> Regino (Rhegino) je umrl l. 915. kot opat v samostanu sv. Martina pri Trevirju. (Spisal je »Chronicon« od Kristusovega rojstva do 907. l.)

<sup>2)</sup> Nestor je bil kievski menih ter je umrl okoli l. 1115. Spisal je kroniko, segajočo od sezidanja babilonskega stolpa pa do 1093 po Kr.

<sup>3)</sup> Konstantin »Porphyrogenetos«, 912—959 bizantinski cesar, je bil marljiv pisatelj, ki nam je med drugim zapustil prva pismena poročila o prihodu Hrvatov in Srbov.

<sup>4)</sup> Dietmar Merseburški, »Chronicon«, ki obsega leta 908—1018.

<sup>5)</sup> Meynert, Gesch. Oesterreichs, IV., 68.

<sup>6)</sup> Vladislaus ab infantia nutritus in Polonia fuerat, et quasi moribus et vita Polonus factus fuerat. (Chron. Galli. I., 27)

skem, št.-lenarškem in slov.-bistriškem okraju se začnejo dne 31. avgusta in končajo dne 7. septembra. Slov. volilci, pazite na dan in celo na uro volitve! Pridite polnoštevilno in volite značajne slov. može! Kdor bode volil nemškutarje ali omahljivce, pride v črne bukve!

(Kandidat) za brežiški, sevnški in kozjanski okraj se postavi danes na posebnem shodu zaupnih mož v Brežicah. Upamo, da bode za to izbran mož, ki je ondodni rojak ali ki je vsaj več let ondi deloval.

(Dr. Kokošinek) je dne 20. avg. poročal svojim ptujskim volilcem. Res, kakoršni volilci, tak poslanec. Za vsako pomoč hoče dr. Kokošinek ustanoviti deželni fond ali zaklad. Ali ne bi bilo boljše, ko bi v loterijo stavili?!

(V Trbovljah) bode v nedeljo, dne 30. avgusta popoldne shod volilcev; govorila bodeta gg. dr. Josip Sernee in dr. Lavoslav Gregorec.

(Tatvina). V noči petka na soboto so nepoznati lopovi vlomili pri Sv. Marku v šolo ter g. nadučitelju J. Možini odnesli vso zabelo, meso, nekaj oblačila, vina in drugih stvari. Žendariji marljivo zasledujejo zločince.

(Dr. Jos. Schmiderer), deželni odbor, je oni večer poročal nemškemu Mariboržanom, ki so ga zopet postavili za kandidata za bodoče deželne volitve, ker je postal nemški nacionalec.

(Zlato sv. mašo) je pel dne 17. avgusta č. g. Jurij Kopriva, župnik v Selah pri Slov. Gradcu; pridigoval mu je vlč. g. A. Šlander, župnik v Starem trgu. — Dne 31. avg. bode pa slavil zlato sv. mašo č. gosp. Matija Košar, vpokojeni župnik perniški, v Radomlju na Gorenjskem. Obema kličemo: Še na mnoga leta!

(Toča) je grozno klestila minolo soboto popoldne pri Središču ter celo več ljudij ranila. — Z Zdol pri Brežicah pa se nam poroča, da je toča ravno istega popoldne ondi vse potolkla, vinograde, sadje in poljske pridelke. Kupci za sadje so se ravno napovedali in zdaj —? Istotaka v Sromljah in Pišecah. Bog se usmili!

(Trstenjakova slavnost) pri Sv. Juriju ob Ščavnici se vrši v nedeljo, dne 6. septembra. V cerkvi bode govoril č. g. dr. A. Medved, na domu v Kraljevcih pri odkritju spominske plošče pa gosp. dr. M. Murko z Dunaja.

(V Gornjem gradu) se nahaja nekaj časa sem v čitalnici židovsko-framasonska »Neue Freie Presse«. Ne trpite, Gornjegrajci, tega zmaja v svoji sredini! Naj se je priklatil na kakoršnikoli način med vas, dela vam sramoto pred slovenskim svetom.

(Deželni odbor) je dovolil mestu Maribor, da sme na posodo vzeti 15.000 gld.; iz deželnega zaklada pa dá dež. odbor 5000 gld. za poškodovano cesto med Sevnico in Planino, in ravno toliko za hudo poškodovane po toči.

(Iz Rožne doline.) Akademski slikar g. Ivan Gosar slika zdaj cerkev sv. Martina v Rožni dolini. Strop je ravno zdaj dodelan ter je pogled nanj prekrasen. Delo hvali mojstra.

(Živinozdravniki), g. M. Jelovšek iz Braslovce bode govoril v nedeljo, dne 6. septembra ob 3 uri popoldne pri g. županu A. Turnšku v Nazarjih v gornji Savinjski dolini. Kmetovalci, pridite!

(Poročil) se je v soboto v Marenbergu z gdč. Jakobino Munda gosp. dr. Vladimir Žitek, ki je nedavno otvoril svojo odvetniško pisarno v Novem mestu. Častitamo!

(Lepo delo.) Josip Steiner, sedlar v Žalcu, izdelal je krasen voz za g. Franca Nidorferja, veleposestnika in mlinarja v Vrbju pri Žalcu. Delo hvali mojstra; fina izvršitev dela svedoči, da se je mladi mojster veliko naučil po svetu. Kdor si želi ogledati voz, temu bode prijazen g. Nidorfer rad ustregel.



(Toča in sneg.) Med tem ko je v soboto popoldne okoli 4. uri toča skoro vse uničila pri Kozjem proti Brežicam, je v nedeljo, dne 23. avgusta sneg pobelil planino Radoho in sploh Solčavske planine.

(Predstava.) Novemu celjskemu glavarju, grofu Attems, so se poklonili gg. župani v torek v Mozirju.

(Spomenik našemu rojaku), pok. profesorju Jož. Lendovšku, bodo odkrili koroški Slovenci dne 9. septembra v Dvoru nad Vrbo. Ob 8. uri bode sv. maša, nato odkritje spomenika in govor na grobu, potem izlet na Mali Strmeč, kjer bode ob 1. uri skupni obed.

(Dijaki Slov. goric) priredijo prih. nedeljo veselico s petjem, tamburanjem, s slavnostnim govorom in z gledališko igro: »Gluh mora biti« v Ljutomeru v gostilnici g. Vaupotiča. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina: sedeži v prvih dveh vrstah 50 kr., v ostalih 30 kr.; stojšča 10 kr.

(Jožef Lenko), znani »nemški« župan v Št. Petru v Savinjski dolini, kandiduje v celjskih kmečkih občinah. Slov. volilci pa bodo gotovo g. Lenka tako pri miru pustili, da ga nikoli ne bo več veselje, nastopiti kot kandidat.

(Iz Ljutomera.) V nedeljo, dne 30. avgusta priredi se v našem trgu politični shod, pri katerem bodejo govorili g. dr. Dečko o deželnem zboru, dr. Fr. Rosina o novi volilni postavi, g. J. Kukovec o važnih gospodarskih zadevah in g. Hribar o slovenskih šolah in slovenskem uradovanju. Volilci iz ljutomerske okolice, zlasti z Murskega polja, pridite polnoštevilno. Shod se začne ob 3. uri popoldne in bode v Vaupotičevi pivovarni.

(Političen shod v Ormožu.) Dne 8. sept. bode v gostilni »pri Solncu« velik političen shod, na katerem bodo govorili državni poslanec g. dr. Gregorec, deželni poslanec g. dr. Ivan Dečko in novi kandidat g. dr. Franc Rosina iz Ljutomera; g. dr. Geršak bode pa govoril o važnih gospodarskih zadevah. Slovenski posestniki, udeležite se v ogromnem številu tega velevažnega shoda in pokažite se Ormožanom kot zveste, zavedne slovenske može!

(Ponesrečila) sta se pri zadnjem vrtincu — ciklonu v daljni Ameriki tudi dva Rečičana: Zajec in Strigl. Pač vedno resničen je pregovor: Ljubo doma, kdor ga ima.

(Farno cerkev v Lučah,) ne slika A. Brollo, kakor smoč zadnjič po pomoti poročali, ampak Ivan Fantoni, nečak rajnega, dobro znanega slikarja Fantonija.

(Petdesetletnico) slovesne redovne obljube obhaja dne 8. septembra v Nazarjih o. Bernard Vouk. Mnogozaslужni redovnik je deloval dolgo vrsto let kot ravnatelj ter profesor matematike na gimnaziji v Novem mestu. Zelimo vrlému gospodu, da bi v tej čilosti tudi obhajal prihodnje leto zlato mašo!

(Duhovniške spremembe.) Č. g. provizor J. Marinič je postal župnik v Sopotu. Premeščen je č. g. Anton Podvinski, kaplan pri Sv. Rupertu nad Laškim, na Ptujsko goro. — Na novo namešчени so ti-le č. gg. kaplani: Jakob Fink v Vitanje, Franc Gomilšek v Šmartin pod Šalekoni, Franc Gosak v Dramlje, Anton Kovačič k Sv. Juriju ob Ščavnici, Martin Kranjc v Kostivnici, Janez Lorbek v Galicijo, Anton Miklič v Solčavo, Maksimilijan Ocvirk k Sv. Stefanu pri Žusnu, Fr. Schreiner v Središču, Anton Srabočan na Pilštanj in Jožef Vodošek k Sv. Rupertu nad Laškim. — Č. g. J. Črnec, kaplan na Pilštanju, je zaradi boleznosti stopil v začasni pokoj.

**Društvene.** (Dijaški kuhinji v Mariboru) je neki neimenovan gospod iz Poličan daroval 10 gld. — Prošnje za hrano v dijaški kuhinji naj se pošljejo do dne 18. sept. odboru. Prošnji se naj priloži sprječevalo in ubožni list.

(Katol. delavsko društvo v Mariboru) priredi prih. nedeljo zvečer v društveni dvorani pri »Stadt Wien« nemško gledališko predstavo, dne 6. sept. pa izlet na Gorico niže Maribora.

(Dar.) Majšperskemu kmetijskemu bralnemu društvu je daroval g. dr. Franc Jurtela, odvetnik v Šmarjah, 5 gld. Za ta blagodušni dar presrečna hvala! — Odbor.

**Iz drugih krajev.** (Papežev nuncij) na Dunaju, msgr. Taliani, se je oni dan predstavil presvetlemu cesarju ter jim izročil dotično papeževo pismo.

(Naš državni zbor) se ne snide sredi septembra meseca, ampak še le sredi oktobra, ker se naša vlada nič prav ne more pogoditi z ogersko zaradi nagodbe. Naši ministri so vsekako premehki proti Madjarom.

(Toča okoli Krškega.) Minolo soboto je bil strašen vihar tudi pri Krškem ob Savi in grozna toča. Nekaj topničarjev pobegne pod neki kozolec, ta pa se podere in ubije enega vojaka.

### Loterijne številke.

|                          |                    |
|--------------------------|--------------------|
| Gradec 22. avgusta 1896: | 46, 10, 1, 31, 6   |
| Dunaj » »                | 45, 17, 15, 10, 81 |

## Posestvo,

1½ ure od Poličan, obstoječe iz 15 oralov smerekove, hrastove, bukove hoste, 14 oralov njiv in travnikov, sladka krma, 1 oral vinograda, hiša, hlevi in veliki kozolec za 4100 gld.; nakup je 2500 gld. odšteti, drugo sme dalj časa ostati obrestovano po 5%. Blizu tam je tudi na prodaj lepa, zidana, z opeko krita hiša, tri preše, šupa za sodé, velik in z žlahtnim sadjem obsajen vrt, 4½ orala vinograda; cena vsemu je 1100 gld. Naslov pové iz prijaznosti upravnistvo »Slov. Gospodarja« v Mariboru. 1-3

## Lepa kmetija,

5 minut od farne cerkve v Dramljah blizu Celja, je na prodaj. Večji del so travniki, lahko se torej mnogo živine redi, tudi dobre njive, sadnega drevja vsake sorte. Proda se tudi na kose. Več se izvé v Lazah h. št. 17. pri Dramljah. 4-4

## Zobozdravniško naznanilo.

### Dr. J. Riebl

ordinira vsaki dan za zobobolne od 8.—12. in od 2.—5. ure.

v lastni hiši

vrtne ulice (Gartengasse) št. 9 v Celji.

Ustavlja umetne zobe in zobovje z zlato, kavčuk ali platino podlago in plumbira z zlato itd. po amerikankem sistemu brez vsakih bolečin in garantuje za najpopolnejšo izvršitev, enako najboljšim dunajskim ali graškim delom. Zobovje ne ovira čisto nič žvečenja ali govorjenja. 9—12

Razne

## uradne pečate

najceneje priskrbi

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

## Učenec,

z dobrimi šolskimi sprječevali, se sprejme takoj ali čez 4 tedne v prodajalnico z mešanim blagom pri Antonu Freissmuth v Cmurku (Mureck). 2-2

V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru je ravnokar izišel

## Obrednik za cerkvenike

ali

## natančen poduk za cerkvene služabnike.

Sestavil Jernej Voh, bivši kaplan konjiški.

Drugi popravljene natis.

Cena v platnu vezane knjižici je 40 kr., po pošti 43 kr. — Razpošilja se pa samo proti gotovemu plačilu in se sprejemajo tudi pošne znamke kot plačilo.

## V najem

se da kramarija, v kateri se toči tudi žganje, ki se sme v prodajalnici piti, pa tudi v velikem prodajati. Več se zve pri hišnem posestniku v Framu št. 29. 1-2

## Hiša

na prodajo se dobi v kraju Sv. Križ št. 30., občina Stranice pri glavni cesti. Ta hiša se rabi že 8 let kot prodajalnica s specerijskim blagom. Več pove Franc Jereb, lastnik imenovane hiše. Pošta Konjice, poste rest.

## Učenec,

najmanj 16 let star, dobrega obnašanja, ki dobi primerno mesečno plačilo, se takoj sprejme v umetno mlinarstvo pri Štefanu Lešniku v Framu pri Račah (Kranichsfeld.)

## !! Novo !!

### Pokopališčni zapisnik Friedhofsprotokoll

po novem od preč. kn. šk. ordinarijata in c. kr. glavarstev potrjenim pokopališčnem redu sestavljen, se dobiva odslej pri nas 10 pol 35 kr.

### „Narodne pesmi“

I. del 2. natis in II. del skupaj 20 kr., po pošti 23 kr. Kdor kupi 20 komadov, dobi jih za 20% ceneje.

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru, koroške ulice 5.

## KONJAK,

prežgan iz vina lastnega pridelka, priznan kot najboljši, čudovito učinkujoče in bolečine olajšujoče sredstvo proti protinu, po udih in skrnini. Steklenica velja 1 gld. 20 kr.

**Stari konjak**, izvrstno zdravilo za želodčne bolezni in proti onemoglosti; steklenica 1 gld. 50 kr.

Razpošilja se po pošti. Kdor vzame štiri steklenice, pošljejo se mu franko.

**Benedikt Hertl**, vlastelin grajščine Golič pri Konjicah (Gonobiz) na Štajerskem.

**Zaloga:** Gradec: J. Eichler, lekarnar;  
Alb. Müller, drogist.  
Maribor: Al. Quandest, Gospo-  
ska ulica. 14

Mizar

### Josip Kregar v Mariboru.

|                                      |                                        |
|--------------------------------------|----------------------------------------|
| <b>Zaloga:</b><br>gospodne ulice 25. | <b>Delavnica:</b><br>grajske ulice 38. |
|--------------------------------------|----------------------------------------|

priporoča p. n. občinstvu svojo že od leta 1878 obstoječo zalogo v lastni delavnici izdelanega pohištva, kakor cele garniture za spalnice in obednice in dvorane iz ameriškega in domačega orehovega lesa, v naravni barvi, temno ali svetlo polirane v raznih slogih, po nizkih od nobene konkurence dosegljivih cenah.

Naročila po obrazcih in načrtih, sofe, žimnice itd. se izvršujejo dobro in po ceni. 8-12

## Pšenica ne bo več snetljiva!

### N. Dupuy-jevo sredstvo za pripravljanje semena za setev.

Najradikalnejše sredstvo proti snetljivosti pšenice, ječmena, ovsa, prosa, koruze itd. premovano in priporočeno od mnogih kmetijskih družb in znamenitih ekonomov.

Dobi se v vseh večih specerijah in prodajalnicah za železo av. og. države v zavitkih za 2 meterstota = okoli 2½ hektolitra = 250 litrov semena zadostujoče po 25 kr. Za 1 meterstot = okoli 1¼ hektol. = 125 litrov semena po 13 kr.

Vsakoršna razjasnila daje zastoj in franko kemični laboratorij

**NUMA DUPUY,**

Dunaj, VI. Windmühlgasse št. 33. 1-3

## Vezi za cepljenje trt iz patentovanega gumija

po načinu profesorja Göthe, kakor tudi dr. Kröczer-ja prodaja jedino pristna

c. in kr. dvorna tovarna za gumi in celluloid

**J. N. Schmeidler.**

Glavna zaloga:

VII. Stiflgasse 19.

**Dunaj.**

Podružnica:

I., Graben 10.

Naslov za telegrame: „Gummischmeidler“.

11

## Na prodaj

je po jako nizki ceni **hiša**, obstoječa iz dveh sob, kuhinje, in dve kleti s poleg spadajočim vrtom. Hiša stoji poleg farne cerkve ter je pripravna za kako obrt ali malo trgovino. Ako kupec želi, proda se tudi lep gozd.

**Jožef Kamnikar,**

1-2

orgljavač v Radečah pri Zidanem mostu.

## Žganjarija

**R. Wieserja v Hoči pri Mariboru.**

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za bolestanke in okrevance, kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 29

## 60kratni pridelek

so donesla vsled uradnega potrdila

### Bahlsenova zimska semena.

V Avstriji, Nemčiji, Rusiji se pod postavnim varstvom pridelujejo Bahlsenova žita, katerih lastnosti so:

**Prihranitev semena**, k sejanju je dovolj 1/3—1/2 drugega semena.

### Odpornost velikanska razrastitev

(20—50 bilk iz jednega zrna).

Natančnejši popis moje „**triumf**“ in „**imperijalne**“ rži ter mojih **izvrstnih vrst pšenice** v jesenskem ceniku (zastoj in franko).

Na tisoč zahval in priznanj je pri meni na ogled.

**Dajem svete v vseh strokovnih zadevah.**

**Scarilo.** Izvirna semena mojih pridelkov se le pri meni, ki jih pridelujem, dobé. (Pazite na mojo plombo in varstveno znamko).

**Vsa druga semenska žita**, ki se ponujajo pod mojim imenom, niso ali v nikaki zvezi z mojim priznanim semenom, ali pa so v najboljšem slučaju le posnemanja. 2—5

**Semena**  
pri

**Ernestu Bahlsen, nadzorstvena tvrdka.**

Piše naj se moji pisarni: Praga, Heuwagsplatz — Krakovo, Gospodska ulica 9.

Telegram-naslov: **Bahlsen Praga ali Bahlsen Krakovo.**